

KSH NÉPESSÉGTUDOMÁNYI
KUTATÓINTÉZET

„Először éljenek együtt, de azután...” Az élettársi kapcsolatok megítélése Magyarországon és Európában

Rohr Adél

PTE BTK Demográfia és Szociológia Doktori Iskola

KSH Népelességtudományi Kutatóintézet

„Fókuszban a család” konferencia

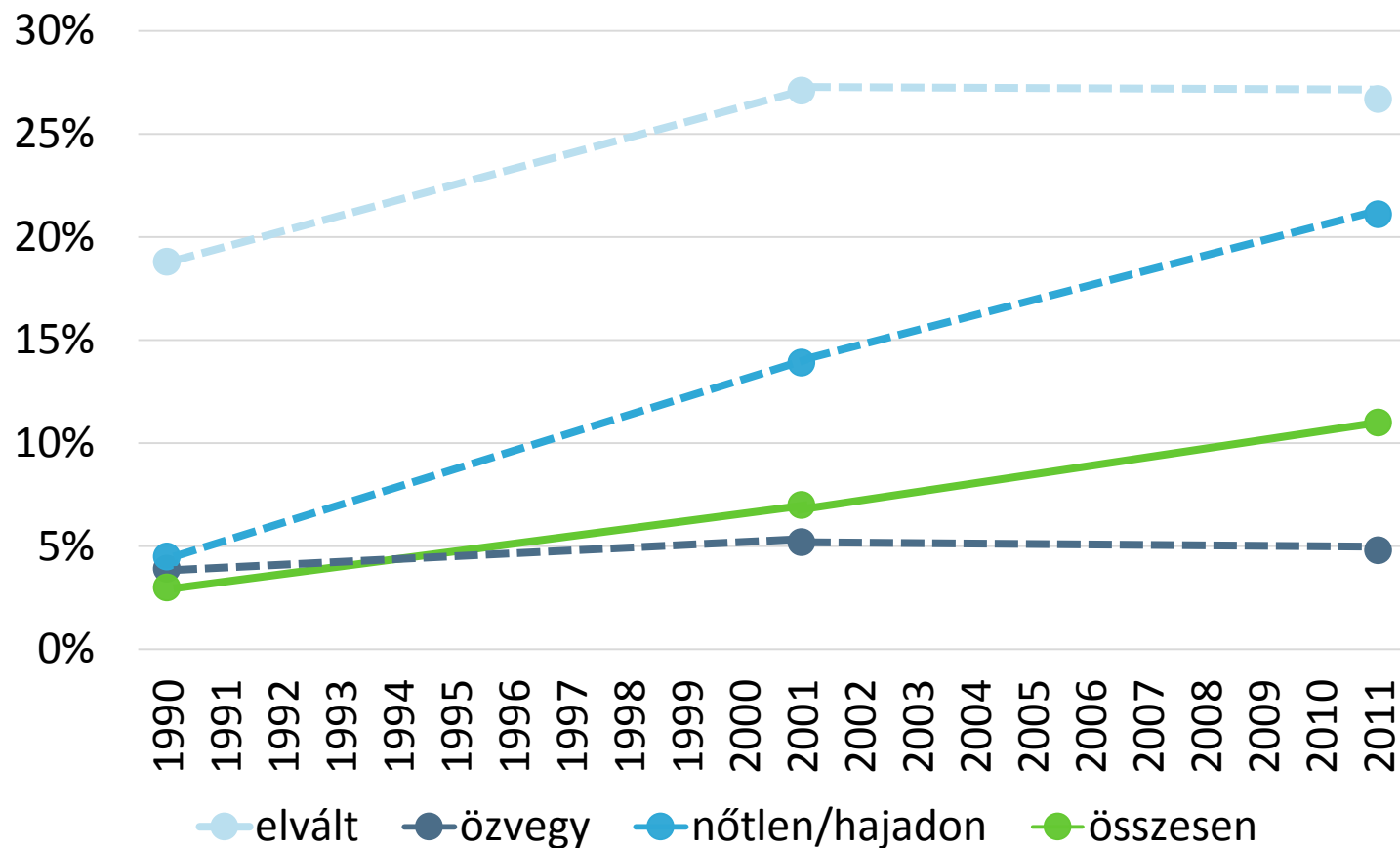
Pécs, 2015. május 14-15.

Élettársi kapcsolatok terjedése

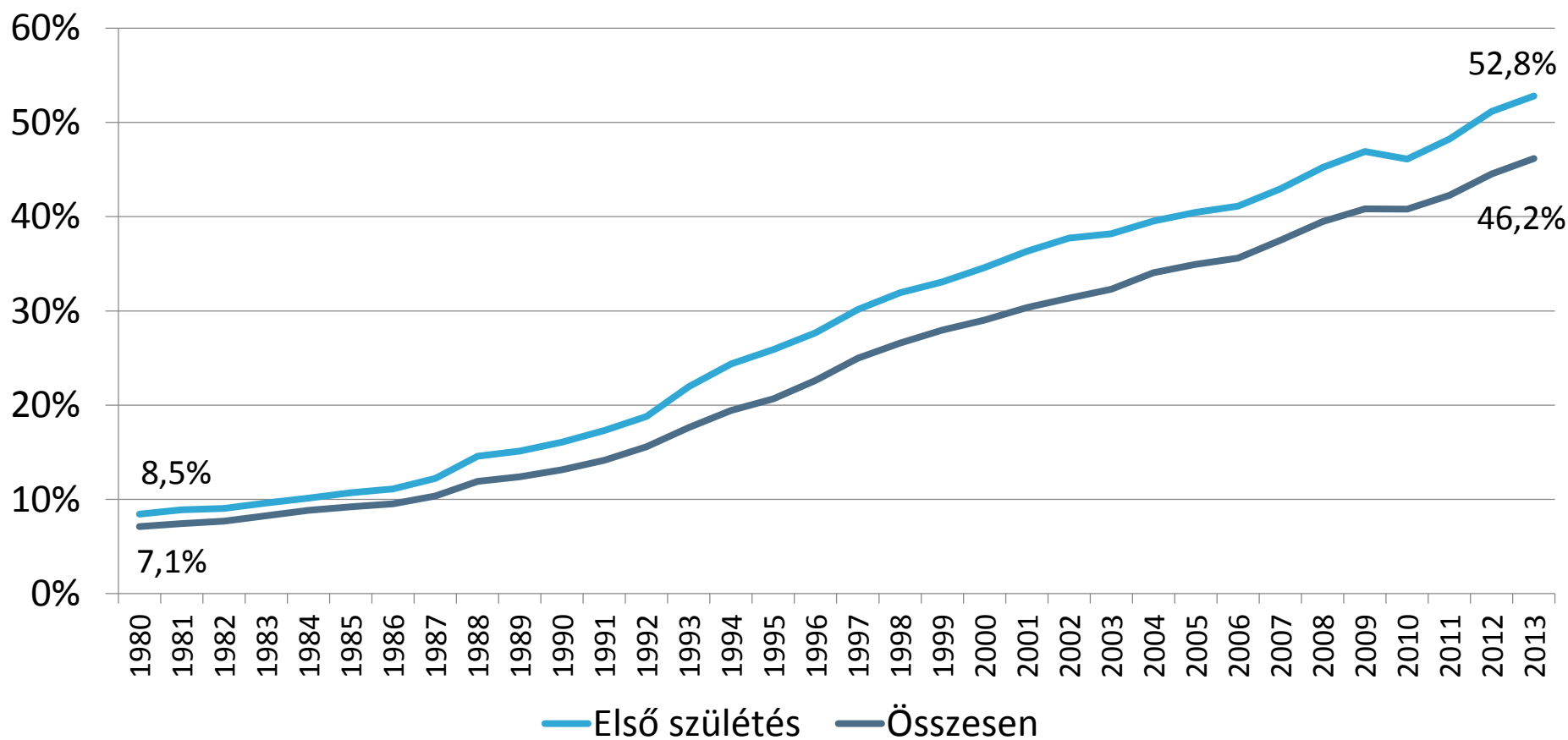
- Évtizedek óta tartó folyamat
- Eltérő európai és magyar tendenciák
 - Ki a mintaadó?
- Korábban: elváltak/özvegyek
- Ma: hajadonok/nőtlenek
- 1970-es években születetteknél már az első tartós párkapcsolatnál többségben volt az élettársi kapcsolat
- Próbaházasság vagy a házasság alternatívája?

Élettársi kapcsolatban élők aránya Magyarországon családi állapot szerint és a teljes 15 évesnél idősebb népesség körében

Forrás: KSH Népszámlálás (1990, 2001, 2011)

Házasságon kívüli születések aránya Magyarországon, 1980-2013

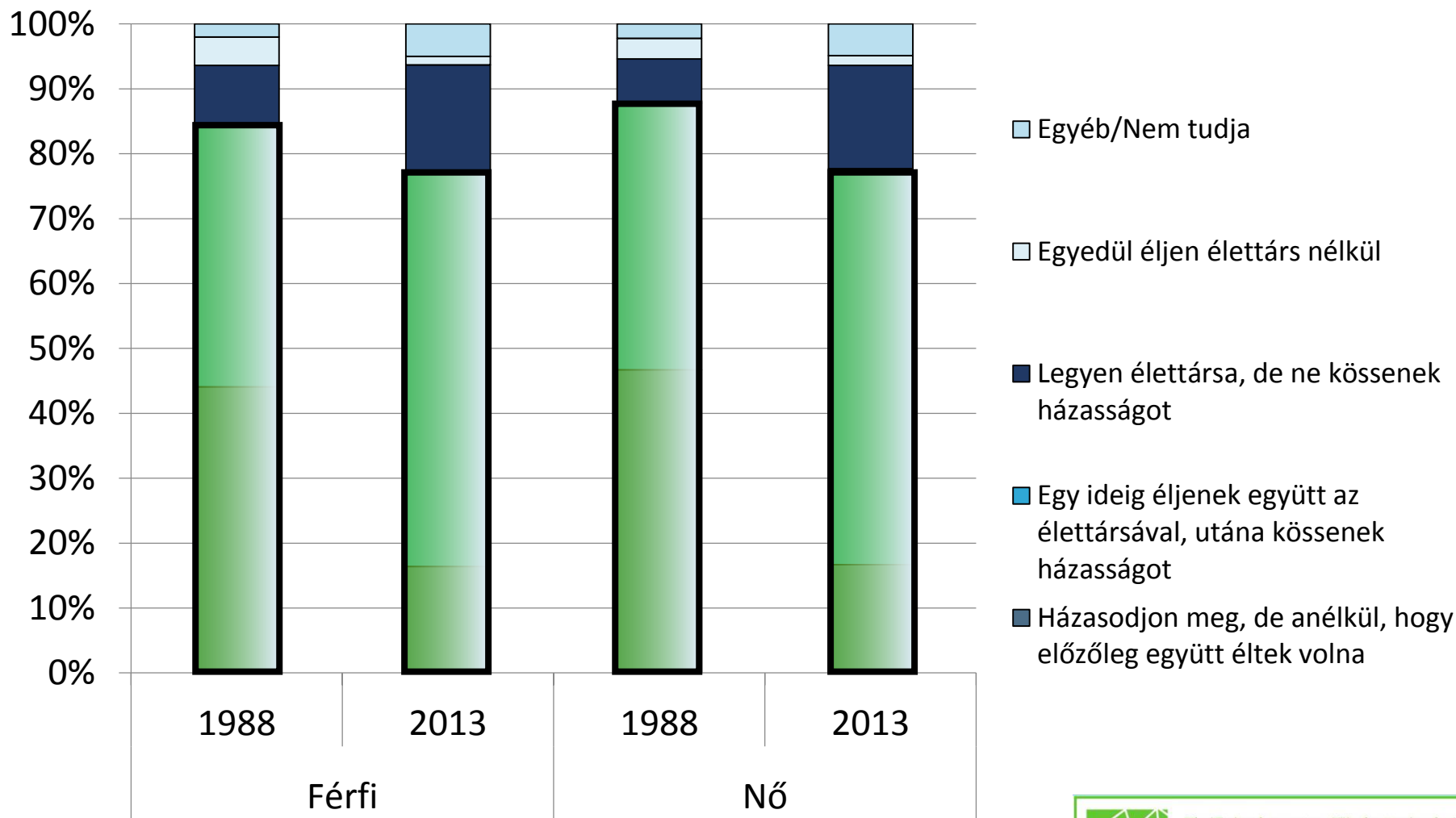
Forrás: Demográfiai évkönyvek (1985, 1990, 1996, 2000, 2005, 2013)

Változó gyakorlat – változó közvélemény

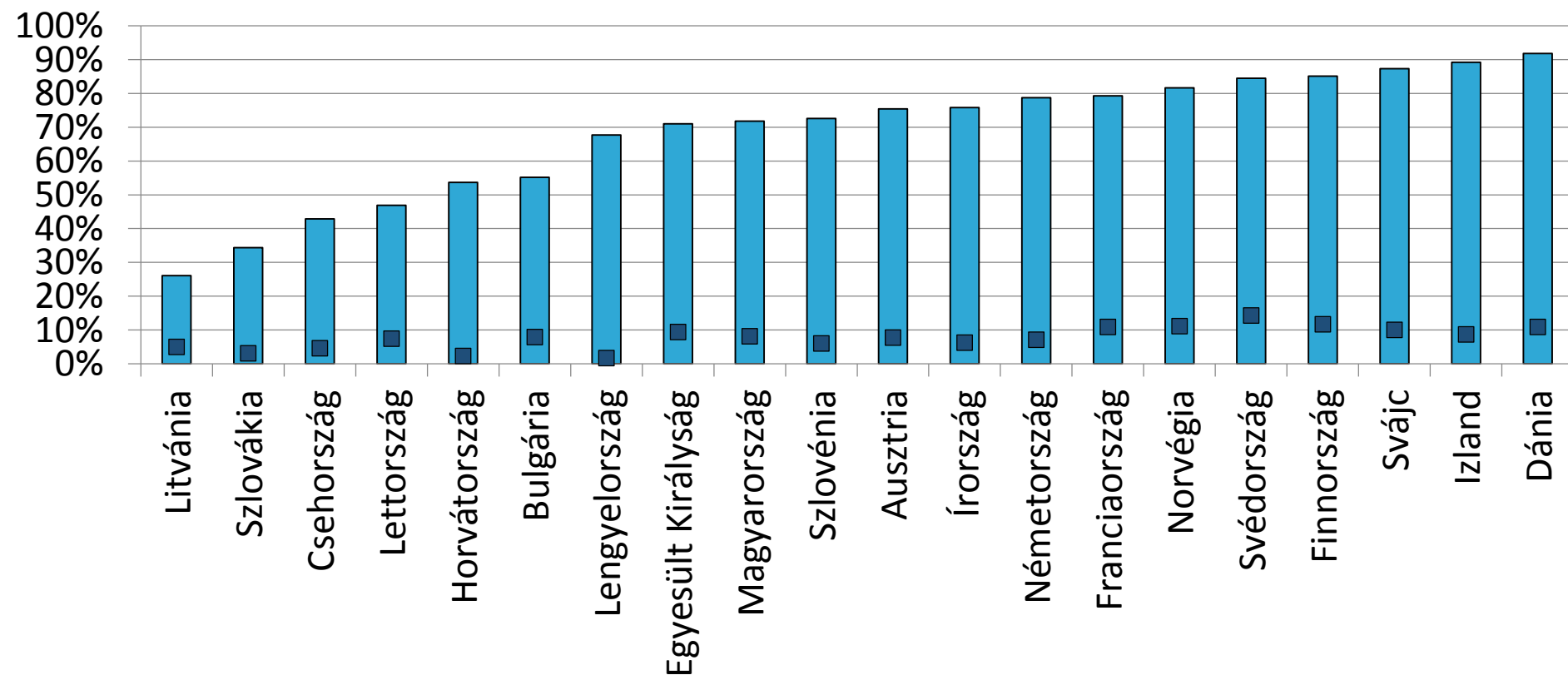
- 1988 és 2013 között (ISSP)
 - 55%-ról 42%-ra esett azok aránya, akik szerint a házasok boldogabbak, mint azok, akik nem házasok
 - 65%-ról 40%-ra csökkent, akik szerint gyermekvállalás előtt házasságot kellene kötni
 - Jelentősen csökkent azok aránya, akik nem támogatják a házasság előtti együttélést
 - 1994 óta 70% felett van azoknak az aránya, akik szerint nincs kivetnivaló abban, ha egy pár házasságkötés nélkül kíván együtt élni

Változó megítélés – De a házasság nem idejétmúlt intézmény...

Milyen életformát javasolna egy fiatal, még nem házas férfinak /nőnek?

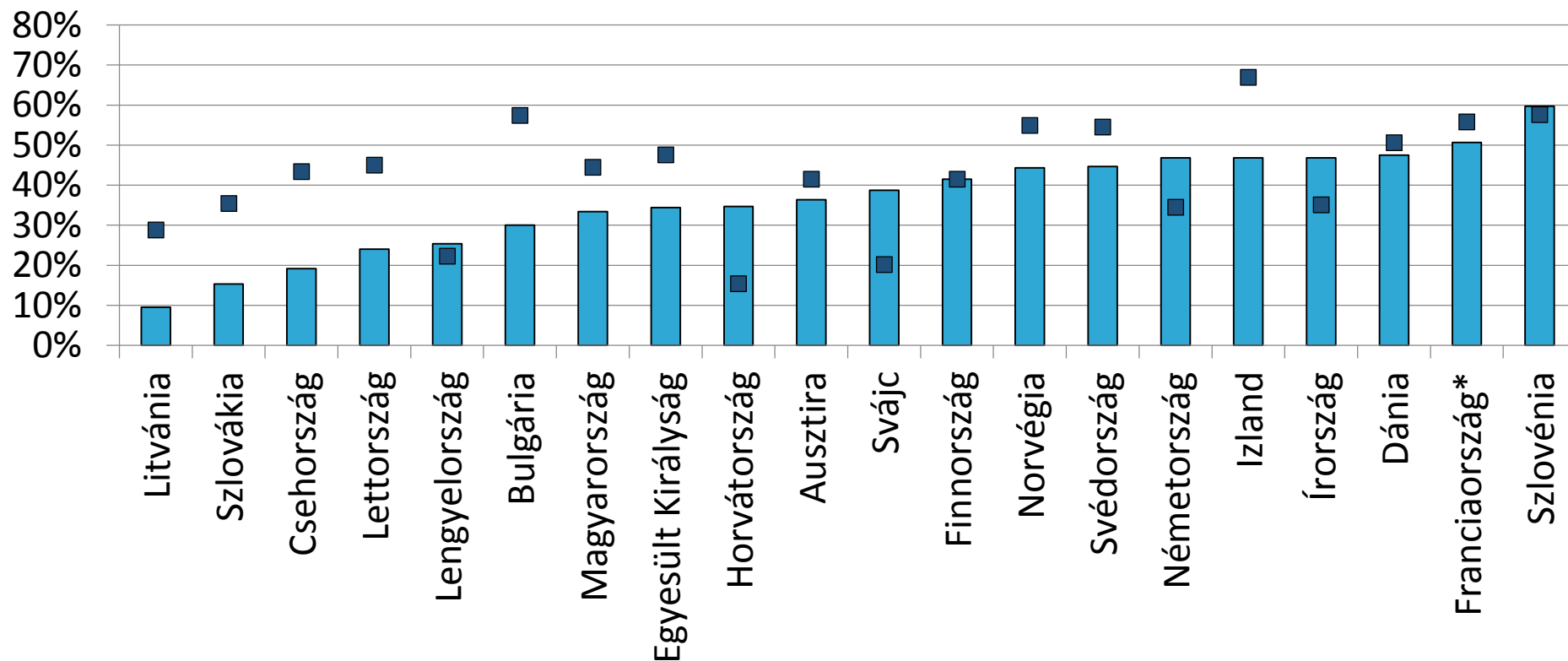
Élettársi kapcsolatot elfogadók, és élettársi kapcsolatban élők aránya néhány európai államban

■ Egyetértők aránya: "Nincs semmi rossz abban, ha egy férfi és egy nő házasságkötés nélkül kíván együtt élni."

■ Élettársi kapcsolatban élők aránya (2011)

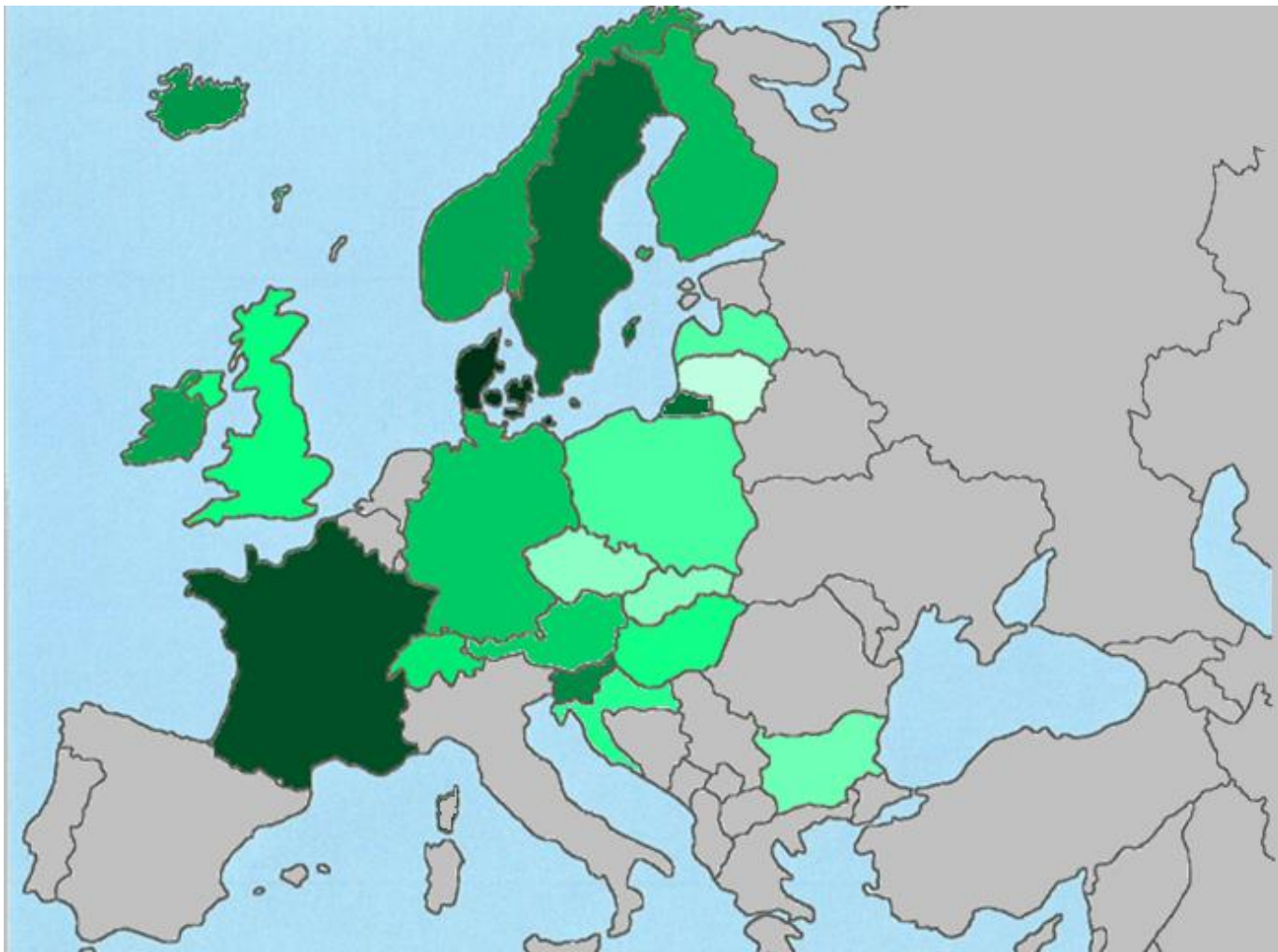
Házasságon kívüli születések aránya és az ezt elfogadók aránya Európa néhány országában, 2012

■ Elutasítók aránya: "Akik gyereket szeretnének, azoknak mindenképpen házasságot kellene kötniük."

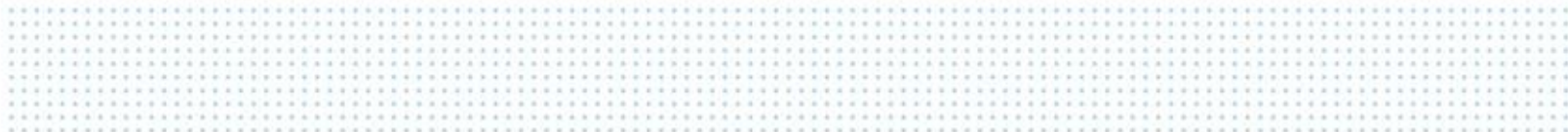
■ Házasságon kívüli születések aránya

Élettársi kapcsolatot teljesen elfogadók aránya

Elfogadást meghatározó tényezők

- A fontosabb demográfiai változók milyen mértékben befolyásolják az élettársi kapcsolatokhoz való hozzáállást Európában?
- Milyen szerepe van a vallásosságnak és egy esetleges rossz házassági tapasztalatnak?
- Milyen hasonlóságok és eltérések tapasztalhatóak Európában a változók hatását és súlyát tekintve?
- Lineáris regresszió
- Függő változó: élettársi kapcsolat elfogadása - skála
- Független változók:
 - Életkor
 - Iskolai végzettség
 - Vallásosság
 - Nem
 - Párkapcsolati helyzet (házas, élettársi kapcsolatban él)
 - „Rossz házassági tapasztalat”
 - Lakóhely településtípusa (nagyváros, falu)

	Életkor	Iskolai végzettség	Vallásosság	Nem	Házas	Élettársi kapcsolat	Rossz házassági tapasztalat	Nagyváros	Falu	R ²
Magyarország	-0,27	-	-0,25	-	-0,15	0,10	0,17	-	-	0,21
Csehország	-0,37	0,05	-0,15	-	-0,23	0,06	0,11	-0,05	0,05	0,25
Szlovákia	-0,35	-	-0,23	-	-0,16	0,08	0,18	-	-	0,26
Lengyelország	-0,26	-	-0,28	-	-0,14	-	0,18	-	-0,09	0,18
Litvánia	-0,31	-	-0,16	-	-0,14	-	-	0,06	0,08	0,18
Horvátország	-0,12	0,08	-0,35	0,16	-0,12	0,10	-	0,08	-	0,22
Szlovénia	-0,23	0,09	-0,32	0,08	-0,13	0,07	-	0,06	0,07	0,25
Ausztria	-0,22	0,05	-0,31	0,09	-0,26	0,06	0,21	-0,12	-	0,23
Németország	-0,19	0,06	-0,28	0,09	-0,20	0,09	0,15	-	-	0,18
Svájc	-0,16	0,12	-0,27	-	-0,15	0,10	0,10	-	-	0,17
Franciaország	0,22	-	0,39	0,07	-0,14	0,04	0,05	-	-	0,29
Írország	-0,20	-	-0,46	0,06	-	0,11	0,09	-0,10	0,06	0,33
Izland	-0,21	0,17	-0,15	0,05	-0,22	-	-	0,08	-	0,23
Finnország	-0,14	0,09	-0,49	0,12	-0,11	0,14	-	-	-	0,36
Norvégia	-0,22	0,06	-0,44	0,09	-0,15	0,06	-	-	-	0,35
Svédország	-0,16	0,13	-0,31	0,11	-0,12	0,12	0,07	-	-	0,24

Összegzés és további kutatási irány

- Volt szocialista országokban kevésbé elfogadó attitűd
 - Magyarország némileg kivétel
- Attitűdöket befolyásoló legfontosabb egyéni jellemzők: életkor, vallásosság, házasság
- Település jellege és iskolai végzettség kevésbé meghatározó
- Volt szocialista országokban nincs különbség a férfiak és nők véleménye között
- További kérdések...
 - Ország-csoportok?
 - Országok közti különbségek?
 - Élettársi kapcsolat jelentése?

Köszönöm a figyelmet!

